

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **T. Ś.**

oskarżonego z art. 291 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2023 r.,

wniosku obrońcy o wyłączenie **SSN X.Y.** od rozpoznania skargi na wyrok

Sądu Okręgowego w Krakowie,

z dnia 2 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 551/23,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie,

z dnia 26 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 1126/21/S,

i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

postanowił

**wyłączyć sędziego SN X. Y. od rozpoznania sprawy o sygn.
akt III KS 54/23.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, wyrokiem z dnia 26 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 1126/21/S, uniewinnił T. Ś. od popełnienia zarzucanych mu czynów z art. 291 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w Krakowie, po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora, wyrokiem z dnia 2 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 551/23, uchylił wyrok Sądu I instancji, przekazując mu sprawę do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego wniósł skargę na wyrok Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wniósł

przy tym o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Zarządzeniem z dnia 12 września 2023 r. niniejszą sprawę, zarejestrowaną w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą III KS 54/23, przydzielono do referatu sędziego SN X.Y.

Obrońca oskarżonego wystąpił, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., z wnioskiem o wyłączenie sędziego SN X. Y. od rozpoznania przedmiotowej sprawy podnosząc, że jego udział w orzekaniu nie daje gwarancji realizacji zasady bezstronności w jej aspekcie zewnętrznym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu od rozpoznania sprawy, jeśli istnieje okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy jej rozpoznawaniu. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (zob. postanowienie SN z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21). Oceniając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie. Przy dokonywaniu tej oceny nie bez znaczenia jest stosunek sędziego do wprowadzanych zmian w sądownictwie, publicznie wyrażany zarówno w procedurze konkursowej na stanowisko sędziego, jak i później, zwłaszcza w zakresie akceptacji niekonstytucyjnych działań organów władzy wykonawczej wobec sądów czy akceptacji utraty przez Krajową Radę Sądownictwa przymiotu niezależności. Przy spolaryzowaniu nastrojów społecznych, a w szczególności w środowisku sędziowskim, brak jest w tej sytuacji możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że zaistniałe okoliczności nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie spraw (por. wyrok SN z dnia 14 grudnia 2021 r., II KK 426/21).

Sędzia SN X.Y. został powołany przez Prezydenta RP do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Następnie, decyzją Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego został przeniesiony do orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego. Procedura powołania tego sędziego na urząd sędziego Sądu Najwyższego przebiegała z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Krajowa Rada Sądownictwa jest bowiem obecnie zależna od władzy wykonawczej i nie reprezentuje środowiska sędziowskiego, a zatem nie jest organem, o którym mowa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Wada nominacyjna, wynikająca z udziału w procesie powołania na urząd sędziego wadliwie ukształtowanej KRS, odgrywa szczególne znaczenie w przypadku sędziów Sądu Najwyższego – do których grona przystąpił, dzięki tej procedurze, X. Y. Wynika to z wyjątkowego statusu sędziów Sądu Najwyższego i kluczowych kompetencji tego Sądu, mającego gwarantować niezakłócone, prawidłowe funkcjonowanie demokratycznego państwa prawnego oraz obiektywny standard niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania (por. Uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20).

Skoro więc strona domaga się wyłączenia sędziego powołanego do Sądu Najwyższego na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. od rozpoznania jej sprawy, trafnie dostrzegając – w kontekście swoich interesów procesowych - ryzyka związane z bardzo poważnie rysującą się możliwością uznania w przyszłości, że w jej sprawie wystąpiło uchybienie w postaci bezzwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. nieprawidłowej obsady sądu - trzeba przychylić się do jej wniosku.

W tym stanie rzeczy, mając nadto na uwadze, że wielokrotnie już w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażano pogląd, iż w sytuacji wystąpienia

ryzyka nieprawidłowej obsady sądu uzasadnione jest zastosowanie instytucji wyłączenia sędziego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 czerwca 2022 r., V KO 43/22; z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 48/22; z dnia 28 lipca 2022 r., V KO 69/22; z dnia 25 listopada 2021 r., I CSKP 524/21; z dnia 16 września 2022 r., III KK 339/22), należało uwzględnić wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego X. Y. od udziału w niniejszej sprawie.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

A.K-G

[ał]